

УДК 614.2

С.О. Линник

кандидат наук з державного управління
Директор державної установи "Український інститут стратегічних досліджень МОЗ України", м. Київ

ПРІОРИТЕТИ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ У СФЕРІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ ЩОДО РЕАЛІЗАЦІЇ МІЖНАРОДНИХ СТРАТЕГІЙ У СФЕРІ БОРТЬБИ З ВІЛ/СНІД

У статті проаналізовано вплив міжнародних стратегій щодо боротьби з ВІЛ/СНІД на діяльність вітчизняної системи охорони здоров'я. Висвітлено сутність і особливості реалізації зазначених міжнародних стратегій в Україні. Показано еволюцію формування державної політики боротьби з ВІЛ/СНІД в Україні. Обґрунтовано необхідність запровадження нових підходів до організацій послуг з лікування, догляду та підтримки ВІЛ-інфікованих, якісних змін у роботі медичних закладів, неурядових організацій і громадських об'єднань за фінансової підтримки Глобального Фонду боротьби з ВІЛ/СНІДом, туберкульозом та малярією.

Ключові слова: стратегія, ВООЗ, епідемія ВІЛ/СНІД, Цілі тисячоліття, Глобальний Фонд.

I. Вступ

Епідемія ВІЛ-інфекції в Україні є однією з найтяжчих серед країн Східної Європи та Співдружності Незалежних Держав. Сучасний стан розвитку епідемічного процесу ВІЛ-інфекції в країні характеризується широким розповсюдженням ВІЛ серед різних контингентів населення, передусім серед осіб, які належать до груп високого ризику інфікування; нерівномірним поширенням ВІЛ-інфекції на різних територіях України; зміною домінуючих шляхів передачі ВІЛ; переважним ураженням осіб працездатного віку [3; 4; 13].

За період 1987–2011 рр. в Україні офіційно зареєстровано 202 787 випадків ВІЛ-інфекції серед громадян України, зокрема 46 300 випадків захворювання на СНІД та 24 626 випадків смерті від захворювань, зумовлених СНІДом [1; 2].

Масштаби епідемії ВІЛ-інфекції поступово зростають. Починаючи з 1999 р., кількість уперше зареєстрованих випадків ВІЛ-інфекції щороку постійно збільшується. У 2011 році в країні офіційно зареєстровано 21 177 нових випадків ВІЛ-інфекції (46,2 на 100 тис. населення) – це найвищий показник за весь період спостереження за ВІЛ-інфекцією в Україні з 1987 р. [14; 15].

У межах окремих регіонів епідемія концентрується у містах – 77,1% офіційно зареєстрованих випадків ВІЛ-інфекції в 2011 р. було відзначено саме серед міського населення, водночас частка вперше зареєстрованих випадків ВІЛ-інфекції серед сільського населення дуже повільно, але збільшується (з 2007 до 2011 рр.: 21,8; 21,0; 21,0; 23,5; 22,9% відповідно).

У статеві-віковій структурі нових випадків ВІЛ-інфекції переважають особи віком

25–49 років, частка яких поступово зростає (з 2007 до 2011 рр.: 62,8; 62,5; 63,8; 64,8; 66,3% відповідно), та чоловіки, питома вага яких має тенденцію до зменшення (з 2007 до 2011 рр.: 56,2; 55,4; 55,1; 56,4; 54,5% відповідно) [11].

Останніми роками в масштабах усього світу зростає рівень уваги до епідемії ВІЛ/СНІДу, пріоритетності дій у цій сфері. Цю проблематику висвітлюють у своїх працях провідні вчені: Г.Л. Апанасенко, Т.С. Грузева, Ю.В. Єрмолова, Ю.І. Кундієв, В.Ф. Москаленко, А.М. Нагорна, А.М. Сердюк, В.П. Ширококов.

Роки зусиль у подоланні епідемії ВІЛ-інфекції, зокрема серед найвразливіших груп населення, забезпечили в Україні сталу тенденцію щодо стабілізації епідемічної ситуації та зниження показників інфікування. Проте на сьогодні гостро стоїть питання необхідності формування державної політики у сфері охорони здоров'я з урахуванням положень міжнародних стратегій у сфері боротьби з ВІЛ/СНІД, що повинно надати можливість запровадити сучасні підходи до організації послуг із профілактики, лікування, догляду та підтримки хворих на ВІЛ/СНІД в Україні.

II. Постановка завдання

Мета статті – визначити напрями подальшого вдосконалення формування державної політики у сфері охорони здоров'я населення України в контексті реалізації міжнародних стратегій у сфері боротьби з ВІЛ/СНІД.

III. Результати

На початку 2011 р. Президент України підписав зміни до Закону України "Про запобігання захворюванню на СНІД та соціальний захист населення", ухвалені Верховною Радою наприкінці грудня 2010 р. Зокрема, згідно з оновленим Законом, "державна

гарантує забезпечення запобігання поширенню ВІЛ-інфекції за допомогою програм зменшення шкоди, що, серед іншого, передбачають використання замісної підтримувальної терапії для осіб, які страждають на наркотичну залежність, та створення умов для заміни використаних ін'єкційних голочок і шприців на стерильні з подальшою їх утилізацією» [7–10].

Таким чином, програми зменшення поширення ВІЛ-інфекції набули підтримки на рівні закону України, а впровадження замісної підтримувальної терапії регламентовано двома законами України. До того ж нова редакція закону нарешті ліквідувала проблему щодо доступності добровільного консультування та тестування на ВІЛ для неповнолітніх осіб віком від 14 років (за їх власною згодою), а також усунуто ряд інших дискримінаційних обмежень [5; 6].

Запобігання поширенню ВІЛ/СНІДу в Україні впроваджується на засадах триєдиних принципів, проголошених ЮНЕЙДС:

- єдина стратегія (Загальнодержавна програма з протидії ВІЛ/СНІДу на 2009–2013 роки);
- єдиний координаційний орган (Національна рада з питань протидії туберкульозу та ВІЛ/СНІД, далі – Національна рада);
- єдина система моніторингу й оцінювання (Національна система МІО).

Україна має національну стратегію щодо подолання ВІЛ/СНІДу, яка затверджена на законодавчому рівні, є обов'язковою для виконання усіма гілками державної влади та стосується як усього суспільства, так і кожного громадянина зокрема. Діяльність у цьому напрямі здійснюється державою у тісній співпраці з громадськими та міжнародними організаціями на національному та регіональному рівнях, щороку збільшується державне фінансування необхідних заходів.

Стратегія боротьби з ВІЛ/СНІД є одним із пріоритетів державної політики у сфері охорони здоров'я та соціального розвитку в Україні. Уряд України взяв на себе ряд стратегічних зобов'язань і спільно з міжнародними та неурядовими організаціями докладає багато зусиль для їх виконання і подолання епідемії ВІЛ-інфекції в країні [12].

Завдання тисячоліття, що спрямовані на подолання епідемії ВІЛ-інфекції до 2015 р.:

- знизити рівень передачі ВІЛ статевим шляхом у 2 рази;
- знизити рівень передачі ВІЛ унаслідок споживання ін'єкційних наркотиків у 2 рази;
- виключити передачу ВІЛ від матері до дитини і суттєво знизити материнську смертність від СНІДу;
- надати антиретровірусне лікування 15 млн осіб, які живуть з ВІЛ;
- знизити кількість смертей від туберкульозу серед осіб, які живуть з ВІЛ, на 50%.

Пріоритетними заходами у напрямі подолання епідемії ВІЛ-інфекції в Україні держава визнає активізацію профілактики ВІЛ/СНІДу; забезпечення лікуванням хворих на ВІЛ/СНІД; дотримання прав людей, які живуть із ВІЛ, та формування толерантного ставлення до них у суспільстві. У цьому напрямі вжито конкретні заходи шляхом прийняття Закону України «Про протидію поширенню хвороб, зумовлених вірусом імунодефіциту людини (ВІЛ), та правовий і соціальний захист людей, які живуть з ВІЛ», який набув чинності у січні 2011 р. Цей Закон забезпечить відповідний баланс між правами людини й інтересами громадського здоров'я, цілісного та повноцінного практичного запровадження стратегії зменшення шкоди; розбудови публічно-приватного партнерства, необхідного для формування ефективної відповіді на загрозу поширення ВІЛ.

Президент України В.Ф. Янукович та Уряд України приділяли серйозну увагу протидії епідемії ВІЛ/СНІДу в Україні. Суттєвим досягненням стало прийняття Верховною Радою України 23.12.2010 р. нової редакції Закону України «Про протидію поширенню хвороб, зумовлених вірусом імунодефіциту людини (ВІЛ), та правовий і соціальний захист людей, які живуть з ВІЛ», який скасував ряд дискримінаційних положень попереднього Закону, визнав роль замісної підтримувальної терапії як одного з основних заходів профілактики ВІЛ серед споживачів ін'єкційних наркотиків, упорядкував деякі дефініції тощо.

Завдяки спільним зусиллям державного і громадського секторів та за участі міжнародних організацій отримана суттєва фінансова допомога з боку Глобального Фонду боротьби з ВІЛ/СНІД, туберкульозом і малярією (далі – ГФ) за 10 раундом – понад 300 млн дол. США на 2012–2016 рр., що дадуть змогу підтримати програми профілактики ВІЛ серед найбільш уразливих груп населення, зміцнити систему охорони здоров'я та надання лікування, догляду та підтримки людям, які живуть із ВІЛ/СНІД.

Протягом останніх семи років упровадження грантів ГФ систематично стикається з перепонами, зумовленими певними відмінностями національного законодавства від процедур ГФ та міжнародної практики використання грантів. Зокрема кошти, які є благодійною допомогою для України, оподатковуються, а на проведення процедур із визнання товарів, котрі придбані за кошти ГФ, гуманітарною допомогою витрачалось багато часу, що ставило під загрозу своєчасність проведення закупівель відповідно до нагальних потреб. Міністерством охорони здоров'я розроблено, а Кабінетом Міністрів України подано до Верховної Ради України проект Закону «Про внесення змін до Подат-

кового кодексу України щодо оподаткування операцій, пов'язаних з використанням грантів Глобального фонду боротьби із СНІДом, туберкульозом та малярією в Україні”, згідно з яким кошти ГФ, котрі виділяються на боротьбу з ВІЛ/СНІД, в Україні не оподатковуються, а процедури, пов'язані з митним оформленням товарів, будуть максимально спрощені.

У зв'язку із критичною ситуацією, що склалася навколо програм замісної терапії у 2010 р., та невиконанням завдань Загальнодержавної програми забезпечення профілактики ВІЛ-інфекції, лікування, догляду та підтримки ВІЛ-інфікованих і хворих на СНІД на 2009–2013 роки й програми ГФ, громадські та міжнародні організації висловили велику стурбованість станом справ і звернулись до керівництва країни з проханням вжити невідкладних заходів. Питання було розглянуто на рівні Прем'єр-міністра України і надано відповідні доручення органам центральної виконавчої влади щодо забезпечення розширення програм замісної терапії, впровадження рідких форм препаратів, вивчення передового міжнародного досвіду та покращення координації діяльності державних органів, громадянського суспільства та міжнародних організацій.

Особливою прикметою минулих двох років стало міцне лідерство, адвокація та професійна спроможність неурядових організацій зробити суттєвий внесок у національну відповідь на епідемію ВІЛ-інфекції в Україні. Всеукраїнська мережа людей, які живуть із ВІЛ, Міжнародний благодійний фонд “Міжнародний Альянс з ВІЛ/СНІД в Україні”, а також їхні місцеві осередки і партнери продемонстрували здатність ефективно впроваджувати комплексні програми з ВІЛ/СНІД. Визнанням цього потенціалу стало рішення ГФ надати Україні грант у рамках 10 раунду, у впровадженні якого Альянс та Всеукраїнська мережа ЛЖВ, як основні кореспонденти, відіграватимуть значну роль.

Зовнішня оцінка національних заходів з протидії СНІДу, проведена ЮНЕЙДС у 2009 р., показала, що Загальнодержавна програма з протидії ВІЛ/СНІД на 2009–2013 роки не вказує, як саме держава забезпечуватиме сталість і вдосконалення програм профілактики, догляду та підтримки після завершення зовнішнього донорського фінансування. Систематичне недофінансування Загальнодержавної програми профілактики та боротьби зі СНІДом на 2009–2013 роки було основною перешкодою у широкомасштабному доступі до лікування антиретровірусною терапією (АРВ-терапією) в Україні.

Крім вищезазначеного, у 2012 р. стався переломний момент – Загальнодержавну програму в частині забезпечення АРВ-терапією

було профінансовано з Державного бюджету майже на 100%. Завдяки збільшенню обсягів фінансування, 42 тис. пацієнтів зможуть отримати життєво необхідне лікування, що нівелює чергу на отримання терапії. Кількість пацієнтів, які планують отримувати лікування, зростає вдвічі порівняно з 2011 р. Розширення лікування призводить до децентралізації надання медичних послуг ВІЛ-позитивним особам, що, у свою чергу, вимагатиме нарощування потенціалу медичних закладів первинної ланки, спеціалізованих медичних закладів (тубдиспансери, інфекційні лікарні) та недержавних надавачів соціальних послуг.

Представники громадськості є також ключовими партнерами у розробці та впровадженні важливих компонентів чинної Загальнодержавної програми забезпечення профілактики ВІЛ-інфекції, лікування, догляду та підтримки ВІЛ-інфікованих і хворих на СНІД на 2009–2013 роки. Понад 150 організацій громадянського сектору є основними надавачами послуг з профілактики, догляду та підтримки у зв'язку з ВІЛ/СНІД на місцевому рівні.

Стратегія адвокаційного, комунікаційного та соціально-мобілізаційного супроводу протидії епідемії ВІЛ/СНІДу в Україні на 2013–2017 роки (далі – Стратегія АКСМ) розроблена як інструмент консолідації зусиль інституцій громадянського суспільства для реалізації комплексу соціально-економічних та медичних заходів, спрямованих, зокрема, на забезпечення доступу до соціальних і медичних послуг ВІЛ-позитивним людям і представникам вразливих груп, своєчасне (раннє) виявлення та профілактику. Необхідність її розробки та впровадження зумовлена потребою реалізації системного підходу до подолання епідемії ВІЛ/СНІДу в Україні, створення сприятливих умов для забезпечення протиепідемічних заходів у рамках національних програм і програм, що здійснюються за рахунок міжнародних донорів.

Компонент АКСМ є невід'ємною складовою стратегії ВООЗ і передбачає ініціювання та впровадження необхідних змін у:

- реалізації державної політики з контролю над епідемією ВІЛ/СНІДу, нормативному забезпеченні діагностики, лікування, догляду та підтримки хворих (**адвокація**);
- знаннях, ставленні та поведінці різних груп населення для покращення виявлення, діагностики та лікування ВІЛ-інфекції (**комунікація**);
- об'єднанні та координації зусиль і ресурсів громадськості, забезпеченні міжсекторальної взаємодії всіх зацікавлених сторін для протидії епідемії ВІЛ-інфекції (**соціальна мобілізація**).

На глобальному рівні підходи до протидії епідемії ВІЛ-інфекції визначаються місією:

досягнення мети “нуль”, що передбачає світ, у якому буде нуль нових випадків ВІЛ-інфекції, нуль дискримінації та нуль смертей унаслідок СНІД.

У 2011 році для досягнення визначеної мети Спеціальною Асамблеєю Організації Об'єднаних Націй з ВІЛ/СНІДу в Політичній Декларації було визначено конкретні цілі та підходи: зменшення рівня інфікування статевим шляхом, профілактика інфекції серед споживачів наркотиків, викорінення випадків ВІЛ-інфікування серед дітей, доступ до лікування 15 млн осіб, запобігання смертності від туберкульозу, ліквідація дефіциту ресурсів, викорінення стигми та дискримінації, гендерної нерівності, скасування обмежень на поїздки, посилення інтеграції програм із ВІЛ.

Керівництво Об'єднаної програми ООН з ВІЛ/СНІДу для досягнення амбітних цілей закликає до застосування нових інтегрованих підходів, що забезпечать революційні підходи до програм профілактики та суттєвого спрощення лікування, догляду та підтримки ЛЖВ.

Глобальний фонд по боротьбі з ВІЛ/СНІДом, туберкульозом і малярією приймає нову стратегічну основу розвитку на 2012–2016 рр. – “Інвестування з метою впливу”, – основним цільовим показником якої на 2016 р. визначає 7,3 млн осіб, що отримують АРТ.

У рамках розробки Україною заявки на 10 раунд ГФ були наведені об'єднані ключові рекомендації комплексного зовнішнього оцінювання національних заходів з протидії СНІДу в Україні (січень 2009 р.), Міжнародної зовнішньої оцінки з профілактики ВІЛ серед груп ризику за фінансування ГФСТМ, наданими компанією APMG (жовтень 2009 р.), дослідження досвіду мобілізації та розвитку потенційних спільнот, уразливих до ВІЛ, у рамках проекту “САНРАЙЗ” (2006–2007 рр.), Місії ВООЗ, USAID та Європейської комісії з оцінки системи державних закупівель й оцінки USAID у контексті програми PEPFAR:

1. Інтенсифікувати програми та стратегії профілактики ВІЛ для того, щоб вони мали вплив на епідемію.

2. Розширити лікування та догляд за пацієнтами з розвинутою ВІЛ-інфекцією (лікування як профілактика – підвищення взаємозалежності профілактики і лікування).

3. Запровадити національну систему управління закупівлями та постачанням товарів і послуг у зв'язку з ВІЛ/СНІД із метою задоволення потреб та економії коштів.

4. Запровадити план розвитку людських ресурсів у зв'язку з ВІЛ із метою забезпечення наявних і майбутніх потреб щодо надання послуг.

5. Забезпечити застосування законів України, що захищають права людини, щодо

представників груп найвищого ризику та людей, які живуть з ВІЛ, з метою зниження рівнів стигми та дискримінації, а також для того, щоб послуги були доступними, дружніми до користувача і викликали довіру клієнтів.

6. Посилити загальну систему управління й контролю в урядовому секторі та міжсекторну координацію з метою ефективного державного управління і стратегічного керівництва.

Відповідно до спільної ініціативи ЮНЕЙДС та ВООЗ “Лікування 2.0”, яка розпочалась у червні 2010 р., основними пріоритетами визначено такі:

- оптимізація схем лікування;
- забезпечення спрощення засобів діагностики та моніторингу в місцях проведення лікування;
- зменшення витрат;
- адаптація надання послуг;
- мобілізація спільнот.

Ця ініціатива за два роки сприяла інноваціям у сферах отримання більш дешевих препаратів і засобів діагностування, інтегроване та децентралізоване надання послуг у зв'язку з ВІЛ, дала спільнотам змогу більш активно брати участь у адвокатуванні широкого доступу до лікування ВІЛ-інфікованих.

IV. Висновки

Державна політика щодо боротьби з ВІЛ/СНІД повинна мати такі пріоритети:

- забезпечення масштабної первинної профілактики ВІЛ-інфекції серед населення шляхом проведення якісних інформаційно-просвітницьких кампаній з активним залученням ЗМІ;
- забезпечення проведення серед молоді спеціальної просвітницької роботи щодо запобігання ВІЛ/СНІДу, пропаганди та впровадження здорового способу життя, особливо у сільській місцевості, віддалених районах і малих містах;
- посилення профілактичних заходів, спрямованих на представників уразливих верств населення, у тому числі споживачів ін'єкційних наркотиків, бездоглядних, дітей груп ризику (діти-сироти; діти вулиці; неповнолітні, які утримуються в закладах Державної кримінально-виконавчої служби України й у спеціалізованих закладах; діти та підлітки із сімей, котрі перебувають у складних життєвих обставинах), неповнолітніх осіб, які звільнені з місць позбавлення волі, працівників комерційного сексу, чоловіків, що мають секс із чоловіками, мігрантів та ін.;
- реалізація програми профілактики ВІЛ-інфекції на робочих місцях, передусім серед медичних працівників, співробітників силових міністерств та відомств, із широким залученням органів само-

- врядування, роботодавців, професійних спілок, представників бізнесу;
  - посилення заходів щодо вдосконалення служби крові та безпеки донорства;
  - удосконалення заходів щодо запобігання передачі ВІЛ від матері до дитини та системи моніторингу;
  - забезпечення консультування та безкоштовного тестування на ВІЛ для загального населення і представників уразливих груп;
  - розширення доступу до безперервної антиретровірусної терапії;
  - розширення програми замісної підтримувальної терапії та реабілітаційних програм для споживачів ін'єкційних наркотиків, передусім ВІЛ-інфікованих;
  - забезпечення надання ВІЛ-інфікованим якісного медичного супроводу, лікування опортуністичних інфекцій, супутніх захворювань, ускладнень та організації паліативної допомоги;
  - забезпечення належного догляду та підтримки ураженим особам шляхом надання пакета соціальних послуг;
  - удосконалення діяльності та розвиток мережі спеціалізованих служб і закладів для надання соціальних послуг ВІЛ-інфікованим дітям, молоді та членам їхніх сімей;
  - удосконалення законодавчого забезпечення боротьби із соціально небезпечними хворобами;
  - створення єдиної системи моніторингу протидії ВІЛ/СНІДу й оцінювання ефективності заходів на національному та регіональному рівнях;
  - затвердження стандартів надання соціальних послуг уразливим верствам населення, у тому числі споживачам ін'єкційних наркотиків, бездоглядним, дітям груп ризику (діти-сироти; діти вулиці; неповнолітні, які утримуються у закладах Державної кримінально-виконавчої служби та у спеціалізованих закладах; діти та підлітки із сімей, які перебувають у складних життєвих обставинах);
  - упровадження механізмів залучення громадських і благодійних організацій до надання соціальних послуг;
  - удосконалення матеріально-технічної бази й кадрового забезпечення шляхом зміцнення наявної спеціалізованої інфраструктури та поступового впровадження децентралізації медичних послуг;
  - створення умов для випуску антиретровірусних препаратів вітчизняного виробництва;
  - забезпечення наукового супроводу для отримання науково обґрунтованого аналізу та підвищення ефективності цієї програми;
  - упровадження на до- та післядипломному рівнях освіти заходів з підготовки фахівців та спеціалістів з питань ВІЛ/СНІДу.
- Перспективи подальших досліджень полягають у вдосконаленні інституційного механізму боротьби з ВІЛ/СНІДом в Україні.
- Список використаної літератури**
1. 1 грудня – Всесвітній день боротьби зі СНІДом [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://news.liga.net/ukr/info/NUS09073.html>.
  2. 30 лет эпидемии СПИДа: страны на перепутье [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.unaids.org/ru>.
  3. ООН: в Украине степень распространности ВИЧ/СПИД – 1,1% населения [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.rbc.ua/rus/top/show/oon-v-ukraine-stepen-rasprostranennosti-vich-spид-1-1-24112010153800>.
  4. ООН: Темпы распространения ВИЧ-инфекции снизились [Электронный ресурс] // Зеркало недели. – 2010. – 23 ноября. – Режим доступа: http://news.zn.ua/HEALTH/oon_tempy_rasprostraneniya_vich-infektsii_sнизilis-69769.html.
  5. Про внесення змін до Закону “Про запобігання захворюванню на синдром набутого імунodefіциту (СНІД) та соціальний захист населення” [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://galinfo.com.ua/news/80494.html>.
  6. Про запобігання захворюванню на синдром набутого імунodefіциту (СНІД) та соціальний захист населення: Закон України від 12 грудня 1991 р. № 1972-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 11. – Ст. 152.
  7. Про затвердження Загальнодержавної програми забезпечення профілактики ВІЛ-інфекції, лікування, догляду та підтримки ВІЛ-інфікованих і хворих на СНІД на 2009–2013 роки: Закон України від 19.02.2009 р. № 1026-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>.
  8. Про затвердження Плану заходів з виконання Загальнодержавної програми забезпечення профілактики ВІЛ-інфекції, лікування, догляду та підтримки ВІЛ-інфікованих і хворих на СНІД на 2009–2013 роки: Постанова Кабінету Міністрів України від 25.06.2009 р. № 452 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>.
  9. Про захист населення від інфекційних хвороб: Закон України від 06.04.2000 р. № 1645-III [Електронний ресурс] // ВВР. – 2000. – № 29. – С. 228; (із змінами, внесеними згідно із Законами від 05.06.2003 р. № 913-IV) ВВР. – 2003. – № 38. – С. 321; (із змінами, внесеними згідно із

- Законами від 09.02.2006 р. № 3421-IV) // ВВР. – 2006. – № 22. – С. 199; (із змінами, внесеними згідно із Законами від 13.03.2007 р. № 723-V) // ВВР. – 2007. – № 22. – С. 294. – Режим доступу: <http://www.gain.com.ua/node/578>.
10. Про протидію поширенню хвороб, зумовлених вірусом імунодефіциту людини (ВІЛ), та правовий і соціальний захист людей, які живуть з ВІЛ : Закон України від 23.12.2010 р. № 2861-VI // ВВР. – 2011. – № 30. – С. 274.
  11. СНІД та цілі розвитку тисячоліття: аналіз стану виконання поставлених завдань [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://stop-aids.gov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=513:2010-10-05-10-15-15.
  12. СНІД [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%A1%D0%9D%D0%86%D0%94>.
  13. Стислий огляд стану епідемії ВІЛ-інфекції/СНІДу в Україні на 01.01.2010 р. / МОЗ України, Укр. центр профілактики і боротьби зі СНІД, ДУ “Інститут епідеміології та інфекційних хвороб ім. Л.В. Громашевського НАМН України”, Центральна санітарно-епідеміологічна станція МОЗ України // ВІЛ-інфекція в Україні : [інформ. бюл.]. – 2010. – № 33. – С. 5.
  14. Communicable Diseases of Public Health Significance [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.cdc.gov/ncpcid/dgmq/index-new-sites.html#communicable>.
  15. Global report: Unaided report on the global AIDS epidemic 2010 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.unaids.org/documents/20101123_GlobalReport_em.pdf.

Стаття надійшла до редакції 26.02.2013.

Линник С.А. Приоритеты государственной политики в сфере здравоохранения Украины по реализации международных стратегий в сфере борьбы с ВИЧ/СПИД

В статье проанализировано влияние международных стратегий по борьбе с ВИЧ/СПИД на деятельность отечественной системы здравоохранения. Освещены сущность и особенности реализации указанных международных стратегий в Украине. Показана эволюция формирования государственной политики борьбы с ВИЧ/СПИД в Украине. Обоснована необходимость внедрения новых подходов в организации услуг по лечению, уходу и поддержке ВИЧ-инфицированных, качественных изменений в работе медицинских учреждений, неправительственных организаций и общественных объединений при финансовой поддержке Глобального Фонда борьбы с ВИЧ/СПИД, туберкулезом и малярией.

Ключевые слова: стратегия, ВОЗ, эпидемия ВИЧ/СПИД, Цели тысячелетия, Глобальный Фонд.

Linnik S. Priorities of state policy of health of Ukraine on the implementation of international strategies in the fight against HIV/AIDS

The article analyzes the impact of international strategies to combat HIV/AIDS activities of the national health system. Deals with the nature and characteristics of these international strategies in Ukraine. The evolution of the formation of public policy on HIV/AIDS in Ukraine. The necessity of new approaches to the organization of treatment, care and support to HIV-positive, qualitative changes in the medical institutions, non-governmental organizations and associations supported by the Global Fund to Fight HIV/AIDS, Tuberculosis and Malaria.

Key words: strategy, WHO, HIV/AIDS, Millennium Goals, the Global Fund.